

Vikingerne

Lærervejledning og aktiviteter

Historisk Bibliotek

Serien »Historisk Bibliotek« tager læseren med til centrale historiske begivenheder i den danske og internationale historie. Her kan eleverne møde både personer og begivenheder, som har været med til sætte præg på vores historie.

Serien er velegnet til faglig læsning eller som supplerende læsning for hele klassen.

Bøgerne kan også læses som selvstændig individuel læsning af historieinteresserede elever.

Bøgerne vil lægge sig op ad eller uddybe de centrale kanonpunkter i Fælles Mål 2009.

Teksten er skrevet i et levende, informativt og letlæseligt sprog, som suppleres af talrige illustrationer, tabeller, faktabokse, kilder mv.

Illustrationerne har uddybende og forklarende billedtekster.

Den primære målgruppe er elever fra 6. klasse.

Bøgerne i det Historiske Bibliotek er på 36 sider. Hæfterne suppleres med en omfattende opgavedel og korte metodiske anvendelsesmuligheder.

Nogle af opgaverne vil være kontrollerende, andre mere fortællende, reflekterende og beskrivende. Opgaverne kan printes ud som en PDF-fil.

Se www.meloni.dk

Hele opgavedelen er gratis.

Lærervejledning

Opbygning af bogen

Bogen består af følgende kapitler i en næsten kronologisk orden:

1. Vikingerne kommer
2. Hvem var vikingerne
3. Vikingernes samfund
4. Vikingernes tro og mentalitet
5. Vikingerne som handelsmænd
6. Vikingernes skibe og togter
7. Danmarks dåbsattest
8. Brug af historie – vikingerne i eftertiden

Formål

- at eleverne får et indgående kendskab til hovedtrækkene i denne vigtige del af den danske og nordiske historie
- at eleverne får en forståelse for vikingernes tid, levevis og handlemåder
- at eleverne kan sætte denne tid i perspektiv til deres egen tid

Lærervejledning

Arbejd med bogen

Der er mange forskellige måder at arbejde med bogen på.

Fx:

- Som grundbog i et fællesarbejde om vikingerne og deres tid.
- Som grundbog for et emnearbejde, hvor grupper vælger at beskæftige sig med bogens forskellige kapitler. Grupperne fremlægger derefter deres produkter og overvejelser for klassen og de andre elever.
- Som uddybende materiale til et grundbogssystem.
- Som grundbog for 3 gruppearbejder med overskrifterne:
 - a) Vikingernes samfund
 - b) Vikingernes tro
 - c) Vikingernes rejser og togter
- Som individuel læsning, hvor eleverne arbejder med aktiviteter, som beskrevet i dette dokument.
- Som baggrundslæsning i forbindelse med et besøg på fx Nationalmuseet, Vikingskibshallen i Roskilde, Trelleborg.

Aktiviteter og ideer

- Forestil dig, at du var med til at plyndre klosteret på øen Lindisfarne. Skriv fx en dagbog hvor du fortæller om forberedelsen til togtet. Om turen over Vesterhavet og hvordan I plyndrede klosteret. I kan også lave et videoindslag, hvor I interviewer en af vikingerne, som netop er kommet hjem efter rejsen. Eller måske kan I lave en artikel om angrebet. Fx set gennem munkenes øjne.
- Fortæl om vikingernes togter. Farv fx på et kort de sejlruiter og lande vikingerne besøgte.
- Lav en øjenvidneberetning om en ofring.

Opgaver

Generelle opgaver til bogen:

Inden du arbejder med bogen

Bogens titel? _____

Hvornår er bogen udgivet? _____

Hvem har skrevet bogen? _____

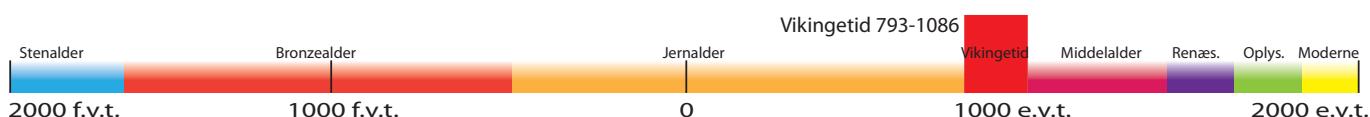
Hvordan er bogen opbygget? (tekst, fotos, fakta mv.) _____

Hvad synes du umiddelbart om bogen - spændende/kedelig?

Bladr i bogen

Hvilket kapitel ser mest interessant ud, hvorfor?

Hvilke billeder ser mest interessante ud, hvorfor?

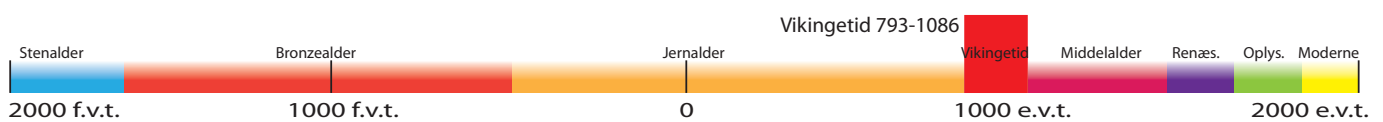
Opgaver

Hvad ved du om vikingerne i forvejen?

Efter du har læst bogen

Hvad ved du om vikingerne nu?

Opgaver

1. Vikingerne kommer

Hvilket år drager vikingerne ud på et af deres første betydelige og kendte plyndringstogter?

Hvem går det ud over, og hvor ligger Lindisfarne?

Hvad var vikingernes udbytte?

Hvilke guder troede vikingerne på?

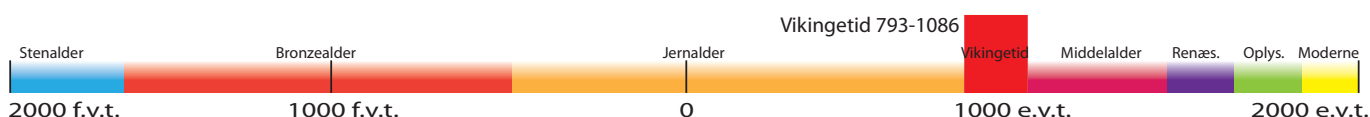
2. Hvem var vikingerne?

Hvor stammer ordet viking fra, og hvad betyder det?

Hvornår begynder vikingetiden, og hvornår slutter den?

3. Vikingernes samfund

Hvordan så Danmark ud i vikingetiden?

Opgaver

Hvordan var landbruget i vikingetiden?

Fortæl fx om:

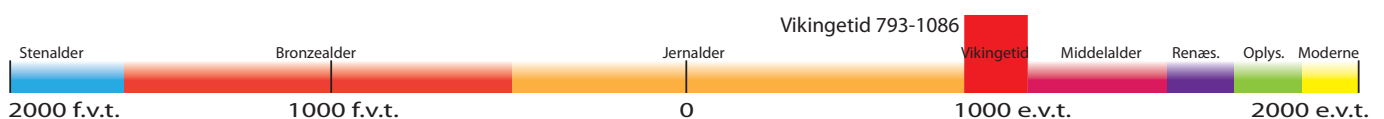
- Hvordan dyrkede og bearbejdede de jorden?
- Hvad var svedjebrug?
- Hvilke afgrøder dyrkede de?
- Havde de husdyr?

Hvordan boede vikingerne?

Fortæl fx om:

- Deres huse
- Hvordan husene var indrettet?
- Nævn nogle af de få byer, som fandtes i vikingetiden.
- Hvordan lå byer og handelspladser placeret i landskabet – hvorfor?

Var der håndværkere i vikingetiden - hvilke?

Opgaver

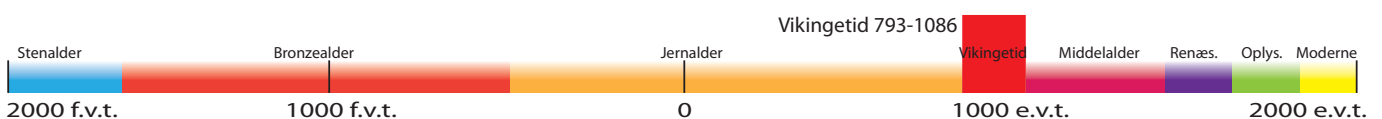
Hvordan var det danske vikingesamfund opbygget?

Fortæl fx om:

- Kongen
- Hvordan blev han valgt, og hvem valgte ham?
- Stormænd
- Hirdmænd
- Trælle
- Hvordan kindernes stilling var i samfundet?

Hvad synes du om denne samfundsopbygning?

Hvordan gik vikingerne klædt?

Opgaver

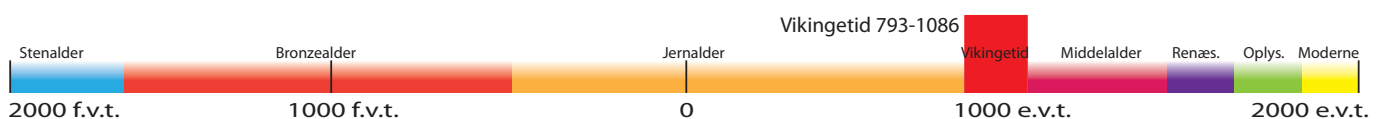
Hvilke våben havde man i vikingetiden. Hvorfor var det netop disse våben, der blev benyttet?

Hvad handler Ibn Fadlans rejsebeskrivelse om?

4. Vikingernes tro og mentalitet

Fortæl om vikingernes forskellige guder.

Hvad var gudernes opgaver?

Opgaver

Hvad gjorde man for at holde sig gode venner med guderne?

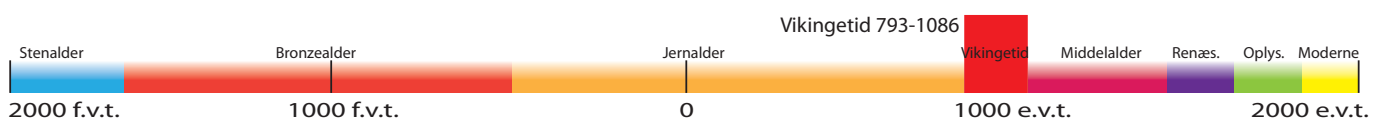
Hvornår og hvordan indførtes kristendommen i Danmark?

Hvem regnes for den første kristne danske konge?

5. Vikingerne som handelsmænd og købmænd

Hvordan opfattede man vikingerne ude i verden?

Nævn nogle vigtige handelsbyer i vikingetiden?

Opgaver

Se på et kort og nævn nogle af grundene til, at byerne netop kom til at ligge her?

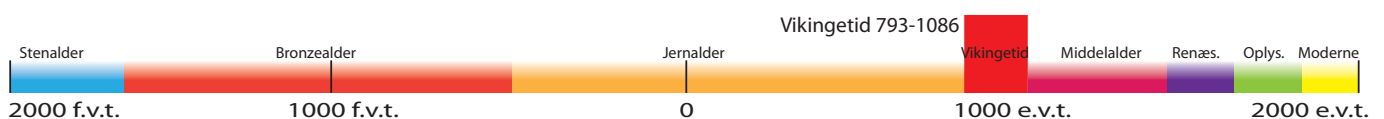
Hvad handlede vikingerne med?

6. Vikingernes skibe og togter

Beskriv og fortæl om vikingernes skibe.

Hvorfor fik vikingeskibene så stor betydning?

Vikingetogterne kan inddeles i 3 stadier. Hvad er karakteristisk for de 3 perioder?

Opgaver

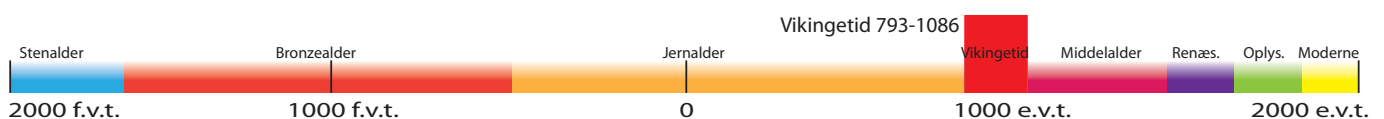
Fortæl om Knud den Store og Svend Tveskæg.

Hvorfor havde vikingerne så stor succes med deres togter?

Danegæld – hvad er det?

Hvor drog vikingerne på togt – hvilke lande besøgte de?

Hvordan og hvor kan man i dag se, at vikingerne har været?

Opgaver

7. Danmarks dåbsattest

Hvorfor kaldes en af stenene Danmarks dåbsattest?

Fortæl om Jellingstenene.

Fx:

- Hvad står der på dem?
- Hvilke motiver er der hugget ind i dem?
- Hvem fik dem stillet op?
- Hvorfor står de netop i Jelling?
- Hvilke ting har man iværksat, for at de ikke skal blive ødelagt af fx forurening eller hærværk?

Hvilket alfabet brugte vikingerne?

Tror du på beretningen om Poppo's jernbyrd? Begrund dit svar.

Hvorfor tror du, at Harald Blåtand lod sig kristne?

